

صنایع خلاق فرهنگی و رشد اقتصادی

با مقدمه ای از:

دکتر سید محمد حسین سجادی نیری

(دبیر ستاد توسعه فناوری های نرم و هویت ساز - معاونت علمی ریاست جمهوری)

و دکتر محمد حسین ایمانی خوشخو

(رئیس پارک ملی علم و فناوری های نرم و صنایع فرهنگی)

مؤلف:

دکتر فرزانه چاوش باشی

(عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد واحد تهران غرب)

زینب زین الدینی

پارک ملی علم و فناوری های نرم
موسسه علمی

کلیه حقوق برای

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

- سرشناسه : چاوش‌باشی، فرزانه، ۱۳۵۵ -
 عنوان و نام پدیدآور : صنایع خلاق فرهنگی و رشد اقتصادی/مؤلف فرزانه
 چاوش‌باشی، زینب زین‌الدینی.
 مشخصات نشر : تهران: نورا، ۱۳۹۷.
 مشخصات ظاهری : ۳۱۰ ص.: جدول، نمودار.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۴۵-۶۴-۳
 وضعیت فهرست : فیا
 نوع :
 موضوع : کالاهای فرهنگی -- صنعت و تجارت -- جنبه‌های اقتصادی
 موضوع : Cultural industries -- Economic aspects
 سه‌ام‌ده : زین‌الدینی، زینب، ۱۳۶۳ -
 رده‌بندی کنگر : ۱۳۹۷ ۹۹۹۹۹HD ج ۲/ک۲
 رده‌بندی دیسی : ۹/۳۳۰
 شماره ثبت‌شناسی : ۵۴۴۸
 ملی :

مستند

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

15

24 24 24

11

16

573

عنوان: صنایع فلاق و (داده های)

نویسنده: فرزانه چاوش باسی - حب (بن الدینی)

ناشر: نورا

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۸

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان

شماره: ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۴۵-۶۴-۳

مرکز نشر: میدان انقلاب، خیابان منیری جاوید، جنب بازار حساب بن بست

مبین پلاک ۲ تلفن: ۶۶۴۰۳۷۱۷

یست الکترونیکی

nashrenoora@gmail.com

سایت انتشارات

www.nashrenoora.ir

«کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است»

پیشگفتار.....	۱۵
درآمدی بر صنایع خلاق فرهنگی.....	۱۷
بخش اول: تدوین استراتژی صنایع خلاق فرهنگی	
فصل اول: صنایع خلاق فرهنگی؛ مفاهیم و تعریف‌ها	
مقدمه.....	۲۴
۱-۱ کالاهای فرهنگی.....	۲۶
۱-۱-۱ ویژگی‌های کالاهای فرهنگی.....	۲۷
۲-۱ صرف فرهنگی.....	۳۱
۲-۱-۱ عوامل مؤثر بر مصرف کالاهای فرهنگی.....	۳۲
۲-۱-۲ بریاب مصرف کالاهای فرهنگی.....	۳۵
۳-۱ خدمات فرهنگی.....	۳۶
۱-۳-۱ انواع کالاهای فرهنگی.....	۳۷
۴-۱ صنایع فرهنگی.....	۳۸
۵-۱ صنایع خلاق.....	۴۱
۱-۵-۱ طبقه‌بندی آنکتاد از صنایع خلاق.....	۵۰
۲-۵-۱ ویژگی‌ها و عوامل مؤثر بر صنایع خلاق.....	۵۶
۳-۵-۱ نوع‌شناسی صنایع فرهنگی/خلاق.....	۶۱
۴-۵-۱ فرصت‌های کلیدی صنایع خلاق.....	۶۲
۵-۵-۱ چالش‌های کلیدی صنایع خلاق.....	۶۳
۶-۵-۱ چارچوب تسهیل‌کننده صنایع خلاق.....	۶۴
۶-۱ اقتصاد خلاق.....	۶۶
۱-۶-۱ پیش‌ران‌های مهم اقتصاد خلاق در سطح جهان.....	۷۰
۲-۶-۱ ابعاد اقتصاد خلاق.....	۷۵
۷-۱ صنایع خلاق فرهنگی.....	۸۱
۱-۷-۱ چهار مؤلفه کلیدی راهبرد صنایع خلاق و فرهنگی.....	۸۳
۲-۷-۱ نقش صنایع فرهنگی خلاق در ارتقاء سرمایه فرهنگی.....	۹۰

۸-۱ صنعت فرهنگ سازی	۹۸
۹-۱ اقتصاد فرهنگی	۱۰۰
۱۰-۱ چرخش فرهنگی	۱۰۱
۱۱-۱ رشد اقتصادی	۱۰۴
فصل دوم: اقتصاد، کالا و صنایع فرهنگی	
۱۱۳	مقدمه
۱۱۶	۱- پیوند اقتصاد و فرهنگ
۱۱۹	۱-۲- ضرورت موضوع اقتصاد فرهنگ
۱۲۱	۱-۲-۱ اقتصاد به منزله فرهنگ
۱۲۵	۲-۲-۱ کالاهای فرهنگی با کالاهای اقتصادی
۱۲۷	۲-۲-۲ ویژگی اقتصادی فعالیت‌ها و کالاهای فرهنگی
۱۳۲	۳-۲ اقتصادهای فرهنگ
۱۳۵	۳-۲-۱ تاریخچه اقتصاد فرهنگ در ایران و جهان
۱۳۸	۲-۳-۲ رشد تجارت بین‌المللی کالاها و خدمات فرهنگی
۱۳۹-۲-۳-۲	سهم فعالیت‌های فرهنگی از تولید ناخالص داخلی در کشورهای
۱۴۲	توسعه یافته
۱۴۴	۲-۳-۳-۲ سهم بخش فرهنگ در تولید ناخالص داخلی ایران
۱۴۷	۴-۲ فرهنگ و اقتصاد دانشی
فصل سوم: مالکیت معنوی فرهنگی	
۱۵۲	مقدمه
۱۵۴	۱-۳ تأثیرات حمایت از حقوق معنوی در رشد و توسعه اقتصادی
۱۵۶	۲-۳ مزیت‌های اعمال حقوق مالکیت معنوی در توسعه اقتصادی
۱۵۹	۳-۳ مبانی مشروعیت حقوق مالکیت معنوی
۱۶۱	۴-۳ ویژگی‌های حقوق معنوی
۱۶۲	۵-۳ اقسام حقوق معنوی
۱۶۴	۶-۳ وضعیت مقررات مالکیت فکری در ایران

۷-۳ چالش‌های موجود در کشور برای پیوستن به موافقت‌نامه‌های حقوق مالکیت معنوی ۱۶۶

بخش دوم: صنایع خلاق فرهنگی و رشد اقتصادی

فصل چهارم: صنعت فرهنگ

مقدمه	۱۷۰
۱-۴ تعریف صنعت فرهنگی	۱۷۲
۱-۲-۴ ویژگی‌های صنعت فرهنگی	۱۷۵
۲-۱ انواع صنعت فرهنگی	۱۷۶
۳-۴ چارچوب نظری صنعت فرهنگی	۱۷۸
۴- اهمیت موضوع صنعت فرهنگی	۱۸۴
۸-۴ تأثیر سیاست‌های فرهنگی و ارائه راهکارهای لازم آن	۱۸۸
۶-۴ تأثیرات اقتصادی صنایع فرهنگی	۱۹۱
۱-۶-۴ تأثیر فرهنگی در اقتصاد کشورهای رو به توسعه	۱۹۳
۲-۶-۴ روند صنایع فرهنگی در اقتصاد جهانی	۱۹۵
۳-۶-۴ درآمد و گردش مالی در صنایع خلاق و فرهنگی	۱۹۸
۴-۶-۴ مطالعه موردی: تأثیر صنعت فرهنگ بر اقتصاد کشورها	۲۰۰
الف- کشور کانادا	۲۰۰
ب- کشور بریتانیا	۲۰۱
ج- اتحادیه اروپا	۲۰۳
د- کشورهای آسیایی: سنگاپور	۲۱۲

فصل پنجم: جایگاه صنایع خلاق در رشد اقتصادی

مقدمه	۲۱۲
۱-۵ تأثیر صنایع خلاق فرهنگی بر رشد اقتصادی - رویکرد کمی	۲۱۶
۲-۵ درآمد زایی کشورها از طریق صنایع خلاق	۲۲۰
۳-۵ معیارها و طبقه‌بندی صنایع خلاق	۲۲۲
۴-۵ سهم صنایع خلاق در اقتصاد	۲۲۵
۵-۵ ارزش‌گذاری در صنایع فرهنگی	۲۲۸

۲۳۰.....	۵-۱ روش‌های ارزش‌گذاری صنایع خلاق و فرهنگی
۲۵۲.....	۵-۶ سرمایه‌گذاری در صنایع خلاق
۲۵۳.....	۵-۶-۱ مزایای سرمایه‌گذاری خلاق

بخش سوم: صنایع خلاق فرهنگی و توسعه اقتصادی

فصل ششم: توسعه در فرهنگ و اقتصاد

۲۵۶.....	مقدمه
۲۵۸.....	۱- توسعه اقتصادی
۲۵۹.....	۶-۱-۱ مهم‌ترین شاخص‌های توسعه اقتصادی
۲۶۰.....	۶-۲ نقش انسانی در توسعه
۲۶۱.....	۶-۳ نوآوری، انسان و عنوان وسیله توسعه اقتصادی
۲۶۴.....	۶-۴ جایگاه و ارتباط عوامل فرهنگی و توسعه
۲۶۷.....	۶-۵ ویژگی‌ها و خصوصیات فرهنگی مطرح در فرایند توسعه
۲۷۰.....	۶-۶ دیدگاه‌های نظری در رابطه با تأثیر فرهنگ بر توسعه

فصل هفتم: بُعد توسعه‌ای اقتصاد خلاق

۲۸۶.....	مقدمه
۲۸۷.....	۷-۱ اهداف توسعه‌ی هزاره از دیدگاه سیاست‌گذاری برای اقتصاد خلاق
۲۹۲.....	۷-۲ اقتصاد خلاق: پیوندها و استلزام‌های توسعه
۲۹۳.....	۷-۳ جنبه‌های چندوجهی شده‌ی اقتصاد خلاق
۲۹۶.....	۷-۴ وجوه مشترک بین دانش سنتی، هنر و اقتصاد خلاق
۲۹۸.....	۷-۵ موانع گسترش اقتصاد خلاق
۳۰۱.....	منابع

پیشگفتار

ابطه‌ی فی‌مابین فرهنگ و اقتصاد تنها به رابطه‌ی «هنر» و «بازار» محدود نمی‌شود، بلکه این موضوع بخشی از رابطه‌ی کلی و گسترده‌تر فرهنگ و اقتصاد است. ابطه‌ی بازار و آنچه «صنایع فرهنگی» نامیده می‌شود، مسبوق به سابقه است. تاریخ دیرینه‌ای دارد. در کشور خود ما ایران اسلامی خرید و فروش کالاها، فرهنگی گوناگون چون فرش و دیگر صنایع دستی، کتاب، نشر، فیلم، انار موسیقی و غیره پیشینه‌ای قابل توجه دارد و چیزی نیست که کسی توان آن را انکار کند.

اطلاق اصطلاح «صنایع فرهنگی» به گستره‌ی وسیعی از فعالیت‌های بشر امروز، از فعالیت‌های انتشاراتی تا فعالیت‌های رسانه‌ای (نوشتاری، دیداری و شنیداری) و فعالیت‌های هنری چون ادبیات، سینما، موسیقی، تئاتر، هنرهای تجسمی، موزه‌داری، طراحی مد لباس، تولید و پخت غذاهای محلی، سرگرمی و تفریح تا گردشگری و جهانگردی رخنه‌ی صنایع دستی را شامل می‌شود؛ همین گستره وسیع دلالت‌های مهمی دارد که هر کدام به ویژه از دیدگاه سیاست‌گذاری برای توسعه‌ی آن‌ها- به اندازه‌ی کافی شایسته‌ی توجه‌اند.

بحث صنایع خلاق فرهنگی یکی از مهم‌ترین مباحث در اکثر کشورهای دنیا است چرا که از طریق بخش فرهنگ و صنایع فرهنگی توانستند به

موفقیت‌های اقتصادی دست یابند، لذا تلاش کردیم در این نوشتار صنایع خلاق فرهنگی را مورد بررسی قرار دهیم و ضرورت پیوند صنایع فرهنگی با اقتصاد و بعد توسعه‌ای اقتصاد خلاق را بیان کنیم تا از این طریق راهگشای مفیدی برای مسئولین اقتصادی و فرهنگی کشور باشد که با منطقی‌ترین شیوه، اثربخشی برنامه‌های فرهنگی کشور را سامان و بهبود بخشند و باعث رشد و توسعه منطقی و مطابق با ارزش‌ها در کشور شوند.

و در پایان از حمایت‌های جناب آقای دکتر ایمانی خوشخو و مهندس سجای نیری شمال قدردانی و سپاس را داریم.

دکتر فرزانه چاوش باشی

زینب زین الدینی